

VĂN MẪU LỚP 9

SUY NGHĨ VỀ ĐỜI SỐNG TÌNH CẢM GIA ĐÌNH TRONG CHIẾN TRANH QUA
CHIẾC LƯỢC NGÀ

1. Sơ đồ tóm tắt gợi ý

2. Dàn bài chi tiết

a. Mở bài:

- Tình cảm gia đình là những tình cảm thân thương, gắn bó trong tâm hồn của mỗi con người, nó đã trở thành một đề tài quen thuộc trong văn học.
- Truyện ngắn “Chiếc lược ngà” của Nguyễn Quang Sáng là bài ca về tình phụ tử thiêng liêng trong hoàn cảnh chiến tranh tàn khốc.

b. Thân bài:

* Tình cảm cha con

- Trước khi bé Thu nhận cha

+ Sau tám năm xa cách, bé Thu không chịu nhận cha:

- Lúc mới gặp ông Sáu: “Con bé giật mình, tròn mắt nhìn. Nó ngơ ngác lạ lùng”.
- Nhìn vết sẹo dài trên má ông Sáu nó càng hoảng hốt, sợ hãi “mặt nó tái đi, vụt chạy rồi kêu thét lên”.

- Suốt ba ngày, con bé bộc lộ sự bướng bỉnh, nhất quyết không gọi ông Sáu bằng ba, chỉ nói trống (khi mời ông Sáu ăn cơm, khi muốn nhờ ông chặt nước...).
- Hắt văng ra khỏi chén cái trứng cá ông Sáu gắp cho.
- Bị ông Sáu đánh, nó bỏ sang nhà bà ngoại.

=> Bé Thu bộc lộ sự ương ngạnh, bướng bỉnh vừa đáng giận vừa đáng thương nhưng không đáng trách.

+ Nguyên nhân:

- Bé Thu không nhận ông Sáu là ba vì ông có vết sẹo trên mặt “không giống cái hình ba chụp với má”.
- Với lứa tuổi của mình, Thu không thể hiểu những tình thế éo le, khắc nghiệt của chiến tranh. Vậy mà, vết sẹo chiến tranh hằn trên gương mặt ông Sáu đã làm Thu không nhận ra được cha mình.

=> Hậu quả mà chiến tranh gây ra khiến con người xót xa.

+ Ông Sáu rất đau lòng, thất vọng vì bé Thu không nhận mình:

- Xuống chưa cập bến, ông Sáu đã nhảy lên bờ gọi, đưa tay đón con, rất xúc động làm vết sẹo đỏ ửng giàn giụa, “giọng lắp bắp, run run”.
- Khi bé Thu chạy vụt đi, hét lên hoảng hốt, sợ hãi: “nỗi đau đớn khiến mặt anh tối sầm lại trông rất đáng thương và hai tay buông xuống như bị gãy”.
- Trong ba ngày phép, càng muốn gần gũi, yêu thương con, bé Thu càng lảng tránh, lạnh lùng, vô lễ. Ông càng đau khổ hơn (tám năm mới được gặp con, những ngày phép ngắn dần mà con không chịu nhận ba, không một lần được ôm con triu mến...)

- Sau khi bé Thu nhận cha

+ Tình cảm thấm thiết mà ông Sáu dành cho con:

- Lúc chia tay, ông Sáu muốn ôm hôn con nhưng sợ con không chịu, ông chỉ nhìn con bằng đôi mắt “triu mến lẫn buồn rầu”. Khi Thu nhận cha, ông Sáu đã khóc vì sung sướng và xúc động.
- Lúc ở rừng, tại khu căn cứ: ông Sáu sung sướng khi tìm được khúc gỗ (“hót hải chạy về”, “hớn hở như trẻ con được quà”); lúc rồi ông “cưa từng chiếc răng lược, thận trọng, tỉ mỉ và cố công như người thợ bạc”, khắc dòng chữ nhỏ với bao tình cảm “Yêu nhớ tặng Thu con của ba”
- Lúc nhớ con, “lấy cây lược ra ngắm nghía rồi mài lên tóc cho cây lược thêm bóng, thêm mượt”, có cây lược ông càng mong gặp con.
- Trong giờ phút cuối cùng, tình cha con vẫn da diết “không đủ sức trấn trối lại điều gì, hình như chỉ có tình cha con là không thể chết được”.
- Ông gửi cây lược cho đồng đội nhờ đưa cho con, lúc ấy mới nhắm mắt xuôi tay.

- Tình cảm bé Thu đối với cha:

- Trước lúc ông Sáu đi, ba gọi tiếng ba đầu tiên, xé lòng như thét lên: “Ba...a...a... Ba!”

=> Tiếng “ba” mà nó cố đè nén trong bao năm nay, tiếng ba như vỡ tung từ đáy lòng nó.

- Nó vừa kêu “vừa chạy xô tới”, “đang tay ôm chặt cổ, nó hôn ba nó cùng khắp, nó hôn tóc, hôn cổ, hôn vai và hôn cả vết sẹo dài trên má ba nó nữa”, “đang cả hai chân rồi câu chặt lấy ba nó” (muốn giữ ba nó ở lại), khóc meo mào với lời dặn “ba mua cho con một cái lược, nghe ba”

=> Bé Thu đã hiểu, muốn bù đắp tình cảm những ngày qua.

* Tình cảm vợ chồng

- Suốt mấy năm chồng đi kháng chiến, vợ chồng ông Sáu chỉ gặp nhau có mấy lần, những lần đi thăm rất khó khăn (qua rừng, xa xôi,...), mỗi lần chỉ gặp nhau vài ngày.

=> Họ sống trong nhớ thương, chờ đợi.

- Bà Sáu vẫn vượt đường xa, nguy hiểm đến thăm chồng.

- Khi ông Sáu về phép, bà lo lắng chăm sóc cho chồng (lo chuẩn bị đồ đạc, xếp từng chiếc áo,...)

* Tình cảm bà cháu

- Bà là người mà bé Thu cảm thấy tin tưởng nhất.

- Bà ngoại cũng là người giảng giải cho bé Thu hiểu vì sao ba nó lại có vết sẹo trên mặt. Cũng nhờ vậy mà bé Thu hiểu ra và nhận lại ba.

=> Bà ngoại chính là cầu nối giúp Thu giải tỏa khúc mắc trong lòng và nhận lại cha.

c. Kết bài:

- “Chiếc lược ngà” - một câu chuyện xúc động về tình phụ tử thiêng liêng trong chiến tranh.

- Câu chuyện thêm một lần nữa khẳng định tình cảm gia đình đặc biệt là tình cha con luôn bất diệt trong mọi hoàn cảnh.

3. Bài văn mẫu

Đề bài: Em hãy viết bài văn nêu suy nghĩ về đời sống tình cảm gia đình trong chiến tranh qua Chiếc lược ngà.

Gợi ý làm bài:

3.1. Bài văn mẫu số 1

Nguyễn Quang Sáng đã để lại cho nền văn học Việt Nam một sự nghiệp văn học khá đồ sộ. Đóng góp lớn của Nguyễn Quang Sáng cho văn học Việt Nam là nhà văn đã ca ngợi những con người bình dị và anh

hùng mang đậm tính sử thi và cảm thông cho những phận người nhỏ nhoi cả trong và sau cuộc chiến. Truyện ngắn Chiếc lược ngà thể hiện sâu sắc đặc điểm nghệ thuật ấy trong sáng tác của ông.

Có thể nói, Chiếc lược ngà là một tác phẩm trong đó có bản lĩnh riêng của Nguyễn Quang Sáng được bộc lộ trên khá nhiều mặt đặc sắc. Không chỉ khắc họa thành công các nhân vật, truyện ngắn Chiếc lược ngà còn ca ngợi tình cha con sâu đậm mà đẹp đẽ, thiêng liêng.

Anh Sáu được giới thiệu là người lính chiến tranh, vì nhiệm vụ cao cả mà phải tham gia chiến đấu, bỏ lại gia đình, quê hương và tình yêu con tha thiết. Sau gần bảy năm tham gia kháng chiến, anh Sáu vẫn luôn nung nấu khao khát cháy bỏng mong được gặp con và nghe con gọi một tiếng cha. Thế nhưng ngày gặp lại con thì lại nảy sinh một nỗi éo le – bé Thu không nhận cha.

Anh Sáu càng muốn gần gũi thì dường như sự lạnh lùng, bướng bỉnh của con bé làm tổn thương những tình cảm da diết nhất trong lòng anh. Còn gì đau đớn hơn một người cha giàu lòng thương con mà bị chính đứa con gái ấy từ chối. Dù mọi người hết lời giải thích nhưng bé Thu vẫn bướng bỉnh không chịu nghe. Cho đến khi cha con nhận ra nhau cũng là lúc anh Sáu phải trở lại chiến khu. Cuộc chia tay trên bến sông đầm đìa nước mắt, làm xúc động người đọc.

Và rồi, nỗi tuyệt vọng càng kéo dài không đi được, nhưng ông vẫn không ghét con, chào tạm biệt con ông cũng chỉ nói nhỏ nhẹ: Thôi! Ba đi nghe con!. Nhưng một lần nữa, chuyện lại càng trở trêu và đầy bất ngờ, lúc ông cảm thấy không còn một chút hy vọng gì thì bé Thu lại kêu dài một tiếng như xé toang cả khoảng không gian im lặng: “Ba...a...a...Ba”. Điều đó là một món quà vô cùng ý nghĩa đối với ông. Chính tiếng kêu tha thiết của bé Thu đã làm một người lính như ông phải tỏ ra mềm yếu, và xúc động vô cùng, không thể nào ngăn được ông trào nước mắt “...anh Sáu một tay ôm con, một tay rút khăn lau nước mắt, rồi hôn lên mái tóc con”. Niềm vui sướng có pha lẫn một chút tiếc nuối vì giờ đây ông không thể dành thời gian yêu thương con được nữa, ông phải đi rồi, bởi vậy, mang theo lời hứa “chiếc lược” cũng là lời hứa sẽ quay về nhà để được ở bên con nhiều hơn.

Ở chiến khu, lòng nhớ con lại càng lớn dần lên, chính vì nhớ con mà ông rất ân hận vì đã trót đánh con, và lòng yêu thương con càng thôi thúc ông làm chiếc lược tặng con mình. Hãy thử cảm nhận được sự vui sướng khi ông tìm thấy chiếc ngà voi làm chiếc lược cho con mình, bằng một vỏ đạn ông: “...cưa từng chiếc răng lược, thận trọng tỉ mỉ cố công như người thợ bạc”. Giờ đây ta có thể thấy được chính tình phụ tử, tình cảm gia đình khiến chúng ta như biến thành một con người khác. Cũng như ông Sáu là một người lính, nhưng với sự nhớ con vô bờ bến, ông đã trở thành một nghệ nhân kiệt xuất với dụng cụ chỉ là một vỏ đạn và thứ ông chỉ có thể làm duy nhất là chiếc lược ngà cho riêng con gái mình. Không chỉ vậy, thời gian ông làm chiếc lược là thời gian mà ông cảm thấy hạnh phúc nhất, khắc lên trên cây lược dòng chữ: “Yêu nhớ tặng Thu con của ba”, ông muốn ghi dấu thời khắc quan trọng này, chính tình cha con đã làm ông thêm mạnh mẽ để có thể quên đi mùi đạn khói của chiến tranh mà vẫn tiếp tục nâng niu chiếc lược cho con gái.

Nhưng rồi mọi chuyện thật tồi tệ, chiến tranh tàn ác hơn thế, tạo ra vết sẹo để Thu không nhận ra cha, lại còn dập tắt một niềm khao khát nhỏ nhoi là được tận tay trao chiếc lược cho đứa con gái của mình, ông Sáu đã bị chiến tranh giết chết. Một vỏ máy bay giặc bắn vào người ông. Tưởng như một vết thương nặng có thể khiến ông ra đi lập tức, nhưng ông trút hết những hơi thở cuối cùng bằng việc thò tay vào chiếc túi đầm máu để lấy ra chiếc lược ngà và trao lại cho người đồng đội nhờ đưa cho bé Thu, đến lúc đó, ông mới chịu "...nhắm mắt đi xuôi". Một hành động thật thiêng liêng cao đẹp, chính tình phụ tử đã góp sức cho ông làm công việc cuối cùng này, "...tình cha con là không thể chết được". Tình cha con được khẳng định là một tình cảm bất diệt, cao quý, chiến tranh có thể làm sứt mẻ tình cảm gia đình, nhưng không thể làm tổn thương đến tình cảm cha con. Bởi vì trong chiến tranh, tình cha con lại càng sâu nặng và thấm thiết hơn, chiếc lược ngà mà ông Sáu đã gửi lại ở cuối đoạn trích chính là một nhân chứng chân thực nhất về tình cảm đẹp đẽ này.

Tình cảm của ông Sáu đối với bé Thu là vô bờ bến nhưng với bé Thu, em cũng rất yêu cha mình. Xa cha từ khi còn nhỏ, mới khi biết nói và biết cảm nhận, em đã có thể thấy thiếu vắng hình ảnh của người cha, người trụ cột trong gia đình mình. Cha là ai? Cha trông thế nào? Chắc những câu hỏi đó vẫn hay vương vấn trong tâm trí em, hình ảnh người cha duy nhất mà em thấy được là qua bức ảnh cũ kĩ mà ông Sáu đã chụp với vợ. Chính vì vậy, một hình ảnh người cha trong tấm ảnh đã ăn sâu vào tâm trí và suy nghĩ của em, nên không có gì quá ngạc nhiên khi Thu tỏ ra "ngơ ngác, lạ lùng" khi mới gặp ông Sáu, phản ứng đầu tiên là "mặt bỗng tái đi, rồi vụt chạy và kêu thét lên: "Má! Má!". Đó là một cảm giác sợ hãi, cảm giác như thể mình mất ba rồi. Qua đây, ta thấy bé Thu thật trẻ con và cũng thật yêu cha. Chính vì trẻ con mà khi thấy vết sẹo trên má ông Sáu thì không cần nghĩ, dù mẹ có nói gì, em vẫn không tin đó là cha của mình.

Tác phẩm làm xúc động người đọc, có tác dụng cổ vũ và nâng cao tâm hồn con người. Nguyễn Quang Sáng là nhà văn ngòi ca, ông ngòi ca không chỉ bằng niềm tin Cách mạng mà bằng cả sự hiểu biết, bằng những suy nghĩ về con người miền Nam quật cường, anh dũng.

3.2. Bài văn mẫu số 2

Viết về cuộc sống và chiến đấu của quân và dân ta là ưu tiên hàng đầu của nền văn học kháng chiến. Chúng ta có thể tự hào rằng, nền văn học nước nhà đã có những tác phẩm xuất sắc, phản ánh sâu sắc trong cuộc sống và chiến đấu kiên cường, bất khuất của các chiến sĩ. Các nhà văn đã bám sát hiện thực cuộc chiến, kịp thời phát hiện và ca ngợi những tấm gương anh hùng, đã anh dũng chiến đấu quên mình vì đất nước. Bên cạnh đó, một số nhà văn tìm cho mình một hướng đi mới, hướng ngòi bút vào những câu chuyện cảm động đời thường nhưng không kém phần quyết liệt. Truyện ngắn "Chiếc lược ngà" của Nguyễn Quang Sáng với cách nhìn nhẹ nhàng, đầm thấm, đã đi sâu vào đời sống tình cảm gia đình trong hoàn cảnh chiến tranh và phát hiện ra những giá trị sáng ngời cách mạng bằng trái tim trân trọng sâu sắc.

Ông Sáu xa nhà đi kháng chiến. Mãi đến khi con gái lên tám tuổi, ông mới có dịp về thăm nhà, thăm con. Bé Thu - con gái ông đã không nhận ra cha vì vết sẹo trên mặt khiến ông không giống với người cha trong bức ảnh mà em biết. hàng ngày vẫn nhìn thấy. Đến khi Thu nhận ra cha, tình cha con thức dậy mãnh liệt trong em thì cũng là lúc ông Sáu phải lên đường trở về khu căn cứ.

Khi viết “Chiếc lược ngà”, Nguyễn Quang Sáng không miêu tả nhiều về cuộc chiến tranh, ông hướng ngòi bút vào đời sống tình cảm gia đình và những chuyển biến tâm lí của nhân vật ông Sáu, bé Thu. Đó là một thử thách lớn đối với nhà văn. Làm thế nào để gắn kết giữa cái chung và cái riêng, giữa nhiệm vụ chiến đấu và trách nhiệm với gia đình.

Nỗi khao khát gặp lại con sau nhiều năm xa cách trở thành động lực mãnh liệt thôi thúc ông Sáu nhanh chóng trở về nhà. Khi trông thấy con, không chờ xuống cập bến, ông đã nhảy thót lên bờ làm chiếc thuyền con chòng chành. Người cha đã cất tiếng gọi con bằng tất cả nỗi nhớ: “Thu! Con!”. Vừa gọi, ông vừa giơ tay chào đón con. Cảm xúc mãnh liệt bộc phát khiến ông không kìm nổi xúc động. Thế nhưng, thực tế lại phủ phàng. Tình huống truyện nảy sinh từ khoảnh khắc này, Bé Thu hoàn toàn hồ hững. Nó ngơ ngác không hiểu chuyện gì đang xảy ra rồi sợ hãi bỏ chạy. Nó quá bất ngờ bởi tình huống xảy ra đột ngột, không được báo trước. Ông Sáu cũng không hiểu chuyện gì đang xảy ra nữa. Tình yêu và nỗi chờ mong trong ông đột nhiên không được tiếp nhận khiến ông đứng sững lại đó, nhìn theo con, nỗi đau đớn làm mặt ông sầm lại trông thật đáng thương và hai tay buông xuống như bị gãy.

Cùng với tình cảm cha con, tình bà cháu tuy chỉ được nhắc đến chút ít nhưng lại có vai trò quan trọng. Bà ngoại chính là người bé Thu thường tìm đến tâm sự mỗi lần bị mẹ mắng. Và bà cũng là người duy nhất được biết lý do Thu không nhận ba. Điều đó cho thấy bé Thu vô cùng tin tưởng bà. Cũng chính bà ngoại đã giảng giải cho Thu hiểu rõ nguyên nhân của vết sẹo hằn trên gương mặt của ba. Nhờ đó, cô bé đã nhận lại ba trước khi quá muộn. Có thể nói, bà ngoại có một vai trò quan trọng trong đời sống tinh thần của bé Thu. Bà cũng chính là cầu nối giữa tình cảm của cha con bé Thu.

Ngoài ra, tình cảm thủy chung son sắc của vợ chồng ông Sáu cũng được Nguyễn Quang Sáng thể hiện trong truyện ngắn nhằm làm trọn vẹn hơn cho bức tranh tình cảm gia đình trong “Chiếc lược ngà”. Suốt những năm chồng đi kháng chiến, vợ chồng ông Sáu chỉ gặp nhau có mấy lần, những lần đi thăm đều rất khó khăn, mỗi lần chỉ gặp nhau vài ngày. Nhưng bà Sáu vẫn vượt đường xa, nguy hiểm đến thăm chồng. Khi ông Sáu về phép, bà lo lắng chăm sóc cho chồng (lo chuẩn bị đồ đạc, xếp từng chiếc áo...). Ông Sáu cũng vậy, những ngày ở chiến trường, ông luôn nhớ đến vợ, nhớ đến con. Luôn mong sớm ngày được trở về đoàn tụ bên gia đình.

Như vậy, nhà văn đã xây dựng trong truyện ngắn “Chiếc lược ngà” một thế giới tình cảm gia đình trọn vẹn. Dù chiến tranh có khốc liệt bao nhiêu cũng không thể khiến cho thứ tình cảm thiêng liêng ấy mất đi.

Vững vàng nền tảng, Khai sáng tương lai

Website **HOC247** cung cấp một môi trường **học trực tuyến** sinh động, nhiều **tiện ích thông minh**, nội dung bài giảng được biên soạn công phu và giảng dạy bởi những **giáo viên nhiều năm kinh nghiệm, giỏi về kiến thức chuyên môn lẫn kỹ năng sư phạm** đến từ các trường Đại học và các trường chuyên danh tiếng.

I. Luyện Thi Online

Học mọi lúc, mọi nơi, mọi thiết bị – Tiết kiệm 90%

- **Luyện thi ĐH, THPT QG:** Đội ngũ **GV Giỏi, Kinh nghiệm** từ các Trường ĐH và THPT danh tiếng xây dựng các khóa **luyện thi THPTQG** các môn: Toán, Ngữ Văn, Tiếng Anh, Vật Lý, Hóa Học và Sinh Học.
- **Luyện thi vào lớp 10 chuyên Toán:** Ôn thi **HSG lớp 9** và **luyện thi vào lớp 10 chuyên Toán** các trường *PTNK, Chuyên HCM (LHP-TĐN-NTH-GĐ), Chuyên Phan Bội Châu Nghệ An* và các trường Chuyên khác cùng *TS. Trần Nam Dũng, TS. Phạm Sỹ Nam, TS. Trịnh Thanh Đèo và Thầy Nguyễn Đức Tấn.*

II. Khoá Học Nâng Cao và HSG

Học Toán Online cùng Chuyên Gia

- **Toán Nâng Cao THCS:** Cung cấp chương trình Toán Nâng Cao, Toán Chuyên dành cho các em HS THCS lớp 6, 7, 8, 9 yêu thích môn Toán phát triển tư duy, nâng cao thành tích học tập ở trường và đạt điểm tốt ở các kỳ thi HSG.
- **Bồi dưỡng HSG Toán:** Bồi dưỡng 5 phân môn **Đại Số, Số Học, Giải Tích, Hình Học** và **Tổ Hợp** dành cho học sinh các khối lớp 10, 11, 12. Đội ngũ Giảng Viên giàu kinh nghiệm: *TS. Lê Bá Khánh Trình, TS. Trần Nam Dũng, TS. Phạm Sỹ Nam, TS. Lưu Bá Thắng, Thầy Lê Phúc Lữ, Thầy Võ Quốc Bá Cẩn* cùng đội HLV đạt thành tích cao HSG Quốc Gia.

III. Kênh học tập miễn phí

*HOC247 NET cộng đồng học tập miễn phí
HOC247 TV kênh Video bài giảng miễn phí*

- **HOC247 NET:** Website học miễn phí các bài học theo **chương trình SGK** từ lớp 1 đến lớp 12 tất cả các môn học với nội dung bài giảng chi tiết, sửa bài tập SGK, luyện tập trắc nghiệm miễn phí, kho tư liệu tham khảo phong phú và cộng đồng hỏi đáp sôi động nhất.
- **HOC247 TV:** Kênh **Youtube** cung cấp các Video bài giảng, chuyên đề, ôn tập, sửa bài tập, sửa đề thi miễn phí từ lớp 1 đến lớp 12 tất cả các môn Toán- Lý - Hoá, Sinh- Sử - Địa, Ngữ Văn, Tin Học và Tiếng Anh.